

INDIUT

• **Dutch Enterprise User Group** - Een club van 180 mensen die regelmatig met elkaar in contact komen op diverse gebruikersdagen in alle delen van het land. De leden hebben allemaal minstens één Enterprise computer. Deze Z80 machine, de laatste der mohikanen, is nooit zo'n succes geworden terwijl de mogelijkheden toch zeer omvangrijk zijn. Met 3,5 of 5,25 inch schijfjes op MS-DOS formaat onder CP/M is het een MSX-DOS compatible systeem, maar zeker geen MSX-computer. Het uiterlijk van het IS-DOS operating system is duidelijk gelijk aan MS-DOS, maar heeft CP/M bdos calls.

Een interessante club met een (uitstekend verzorgd) tweemaandelijks clubblad met de naam 'Enterface'. Voor leden is er een uitgebreide software

bibliotheek te raadplegen. Informatie: 015-126422.

juni juli 88

ENTERface

I N H O U D S O P G A V E

VOORPLAAT	0
INHOUDSOPGAVE / COLOFON / ADRESSEN ...	1
WELK PROGRAM IS FOUTLOOS?	2-3
VAN DE REDAKTIE	3-4
MACHINETAAL IN BASIC	5-6
LIST-BEVEILIGING ENZO	6-7

GEBRUIKERSDAG—ALGEMEEN   11 JUNI
H.F. Witte dorpshuis, Henri Dunantplein 4, DE BILT
bus 57 vanaf CS, halte Nobellaan, Nobellaan in, 3e weg links

C O L O F O N

De *ENTERFACE* is het officiële orgaan van de *Dutch Enterprise User Group* en verschijnd eens per twee maanden.

REDAKTIE	Robin Ketelaars . voor toesturen kopij	Geerweg 2, 2611 VN DELFT, 015-126422
MEDEWERKENDEN	Rene, Stan, Spock, ...	.....waar blijven jullie nou? .....
VOORPLAAT	Een kranteknipsel uit de RANDSTAD EDITIE rubriek INPUT	
KOPIJ	Inzenden op DISK: of TAPE: ZIE VOORWAARDEN IN HET APRIL/MEI NUMMER 72 tekens * 50 regels TAB's onder L(oad) en E(xit) 1e regel = titel die bovenaan bladzijde komt <ALT L> voor de zin geeft nieuwe titel & nieuwe bladzij <ALT \> voor de zin geeft alleen een titel PRINT met F3 <naam>.KPY voor automatische verwerking	
OVERNEMEN	van de gehele of gedeeltelijke inhoud toegestaan	
HAMER + PENNINGEN	Stan Tuinder .... voor geldkwesties en adviezen	Willemstr 170, 2713 AJ ZOETERMEER, 079-169523
SECRETARIAAT	Fons Kraakman ... voor aanmelden en opzeggen	Bleekveld 8, 1852 JH HEILOO, 072-335131
SOFTWARE	Dik Fennema	voor aanvragen/toesturen software v Duivenvoordeln 30, 2241 ST WASSENAAR, 01751-17249
KONTAKTEN	NOORD: Kees 05945-15626; Peter 050-775850 MIDDEN: Peter 08885-02186; BRABANT: Rob 01651-1245 ZEELAND: Ben 01185-2525; ZUID: Rene&Jos 043-617623 WEST: Hans 02510-46630; Erik 01803-17051	
OPBELLEN	BEL ALLEEN BOVENSTAANDE NUMMERS TUSSEN 20 EN 22 UUR	
DRUKWERK	DRUK.TAN HECK, Pluypot 1 , 2611 LX DELFT. 015-142981	

WELK PROGRAM IS FOUTLOOS?

In een aantal van mijn programma's en in het in de SWL geplaatste MFD.BAS, welke van alle schijven, de files in alle sub..sub..sub....directories verwerkt in tot een overzicht, wordt, op grond van de waarde van een variabele, recursief een of andere call uitgevoerd. Tot nu toe had ik zelf nog nooit problemen hiermee ondervonden, nouja ik bedoel, die ene schijf wilde maar niet. Nu was het toch al een wat luidruchtige schijf en er waren al eens eerder problemen met dat ding. Alleen jammer nu ik, in de kleine uurtjes, bijna al mijn schijven door het program heb laten lezen, deze ene alles komt verstoren. System reset en weg is twee uur werk! Voor de veiligheid maak ik toch nog maar even een nieuwe diskcopy van deze schijf. Wanneer ik aan het eind van de volgende dag opnieuw probeer al mijn schijven door MFD.BAS te laten verwerken dan slaat de wet van Murphy weer toe. Nu gaat het program op de nieuwe schijf de mist in. Kennelijk had ik de fout van de oude schijf naar de nieuwe overgebracht (diskcopy doet dat normaliter) zodat de storing in de file allocation table (FAT) gezocht moest worden. Het maken van een backup was de nu aangewezen methode. Om een lang verhaal kort te maken; ook dit ging fout en ik besloot deze schijf buiten het overzicht te houden tot dat... Met het overzicht in de hand zag ik dat ik een aantal programma's had met de naam INSTALL.COM en van andere belangrijke files had ik geen backup! De zaak moest maar eens goed georganiseerd worden. Alles bij elkaar op nieuwe schijven in eigen directories. Vervolgens weer MFD.BAS gerund en... alle nieuwe schijven waren fout! Zou er dan toch een Enterprise virus zijn bemaakt? De storing kwam bij elke schijf op een andere plaats voor maar gelukkig veranderde de plaats niet. Reproduceerbaarheid van een fout betekent meestal dat de oorzaak ook elke keer de zelfde is en dus aanwijsbaar! Het program dat de fout moest aantonen was hetzelfde MFD.BAS maar nu volgezet met print regels voor de meest voorkomende variabelen. Telkens leek het er op of een bepaalde variabele niet meer gevonden werd. Een program analyse met BASXREF.BAS gaf aan dat de subroutine in een steeds dieper gaande recursieve call zat. Als daar iets mee zou zijn dan zie ik daar toch wel een error message op het beeldscherm, dacht ik. Mis!! niets daar van. Soms een chash en soms een dood keyboard afhankelijk van de aanwezigheid van de klok-routine van Fabian tussen 0120h en 0200h. Met een schone machine heb ik het volgende program getest.

```
10 LET A=1
20 CALL RECURSIEF
30 END
40 DEF RECURSIEF
50 PRINT A
60 LET A=A+1
70 CALL RECURSIEF
80 END DEF
```

Dit program MOET vastlopen omdat van zelf sprekend zo'n call niet ongeconditioneerd mag worden gedaan want iedere keer dat de

WELK PROGRAM IS FOUTLOOS?

routine opnieuw wordt aangeroepen, wordt het adres dat de aanroep doet op de sub-stack geplaatst. (Nu ik dit zo neer schrijf verbaas ik me er over dat ik dit vorig jaar niet eens expliciet heb uitgetest.) In ieder geval, zodra de stack aan zijn grenzen komt met 40 CALL's, loopt IS-BASIC vast zonder enig bericht van wat de oorzaak zou kunnen zijn. Vooraf had ik met de klok-routine ruimte van de sub-stack "gestolen" en achteraf waren er zoveel directories op de schijf dat een crash voorspelbaar was. Het resultaat is uiteindelijk dat ik al mijn "foutloze" programma's met recursieve call's heb doorgelopen en waar nodig aangepast. Dit onderhoud op een van die oude programma's van 1984 heeft vele uren gekost door slechte naamgeving en gedeeltelijke goto-structuur. Met alle anderen was ik binnen 30 minuten klaar.

Van MFD.BAS komt een nieuwe update in de bibliotheek.

BEGROTING 1989.

Inkomsten:

Contributie	120*Hfl 45,--	5400,--
-------------	---------------	---------

Uitgaven:

Enterface	6 stuks	3000,--
Gebruikers dagen	6 keer	750,--
Jaarvergadering		250,--
Bestuurskosten		350,--
HCC dagen		450,--
Software bibliotheek		200,--
Regionale groepen		250,--
Onvoorzien		150,--
		=====
		5400,--

SOFTWARE UIT DUITSLAND

Info: Werner Lindner Hard- und Softwareidën,
Landsberger Strasse 49, D-8913 SCHONDORF a.A., BRD

Of: DUSI COMPUTER SOFTWARE FA. Daniel Schwinn,
Meisenweg 6, D-7030 LORCH, BRD. of bel 09-49_7172_7731

HARDWARE UIT DENEMARKEN

Uit denemarken kun je hardware halen. Bijvoorbeeld ENTERCOM. Een MODEM met V21 en V22 en uitbreiding met V22bis. AUTODIAL/AUTOANSWER Databuffer van 1K5. Driver MODEM: aanspreekbaar via BASIC, ISDOS etc. De prijs is DKR 1200,= basismodel DKR 200,= voor de uitbreiding V22bis Je moet wel een speciaal tussenstuk hebben van DKR 200,=

Info: BUG TRONICS F&P Stadel Nielsen
Skovskellet 25A, DK-2840 HOLTE, DENEMARKEN, bel 09-45_2_800745

SOFTWARE NAAR HONGARIJE

Ik werd laatst opgebeld door William uit Boedapest. Hij vertelde dat er in Hongarije reeds 12000 ENTERPRISE-computer zijn verkocht. Hij vroeg hoe het stond met de activiteiten in nederland, of we ook software hadden en hoe het met onze hardware uitbreidingen is.

In Hongarije schrijft hij met een groepje vrienden software voor de COMMODORE, SPECTRUM EN ARMSTRAD/SCHNEIDER computers. Ze zijn nu bezig op diverse op deze machines bekende spellen om te schrijven naar de ENTERPRISE. Zij hebben zelf al heel wat bekende software geschreven zoals MISSION IMPOSSIBLE deel 1 en binnenkort deel 2.

Ze hebben een ontwikkeling van uit engeland, de zogenaamde SPECTRUM-CONVERTER-hardware uitbreiding afgemaakt. Binnenkort te koop in nederland bij DEWITT HARD EN SOFT . Nieuws volgt volgend nummer!

Zij vragen reacties uit nederland. Men is ook bereid speciaal software te schrijven voor hier ontwikkelde hardware. Dus mensen die problemen hebben kunnen hulp krijgen uit hongarije.

Zij verwachten dan in ruil hardware zoals schema's en onderdelen, want die zijn daar razend duur of schaars. Printen kunnen ze daar echter heel goedkoop maken.

Info: ASTUDIO William Kopacsy
Tiglis 64, H-1016 BUDAPEST, HONGARIJE telefoon 09-36_1_750358

KOPIJ UIT NEDERLAND

Het blijkt dat niemand kopij instuurd (met 2 of 3 uitzonderingen). Het is toch heus wel zo dat je iets met de computer doet. Zet het op papier en stuur het op. Of stuur een listing van een programma dat je graag aan anderen kwijt wilt.

Het blad wordt dan misschien weer wat dikker dan dit keer!

MACHINETAAL IN BASIC

Machinetaalprogrammeurs zullen het probleem herkennen: je hebt in GEN een programma geschreven en dat zou je nou zo graag in je BASIC-programmaatje stoppen. Er zit dan weinig anders op dan je lijstje met codes te pakken en met de hand je programma te gaan vertalen, een moeizaame en vervelende klus. Uit de ergernis die dat alles biedt is onderstaande methode geboren om machinetaal, vertaald door GEN, in je BASIC-programma te stoppen. Deze methode is echter alleen geschikt voor korte programmaatjes: maximaal 248 bytes lang, dit omdat een BASIC-regel niet langer dan 255 bytes kan zijn.

Het principe is eenvoudig: maak een !-regel (commentaarregel) die i.p.v. tekst je machinetaal bevat. Die machinetaal is geproduceerd door GEN en staat in de file MACHTAAL. Deze file wordt door het onderstaande programma ingelezen en omgebouwd in een !-machinetaalregel met het gewenste regelnummer. M.b.v. het headerprogrammaatje op de volgende bladzijde kan de machinetaal aangeroepen worden met:

```
CALL USR(RUN_CODE,<regelnummer>)
```

Hier volgt het recept voor het maken van het benodigde 'gereedschap':
Tik het volgende programma in en SAVE het:

```
100 PROGRAM "MAAKMACH.BAS"(REGELNR)
110 OPEN £1:"MACHTAAL"
120 LET LENGTE$=ORD(GETBYTE$(3))
130 LET LENGTE=ORD(LENGTE$(3:))
140 IF GETBYTE$(1)>CHR$(0) OR LENGTE>248 THEN
150   PRINT "MACHTAAL te lang!"
160 ELSE
170   LET DUMMY$=GETBYTE$(12)
180   LET BASCODE$=CHR$(LENGTE+7)&WORD$(REGELNR)&CHR$(0)&CHR$(96)&CHR$(
      81)&GETBYTE$(LENGTE)&WORD$(0)&WORD$(0)
190   CODE =BASCODE$
200 END IF
210 CLOSE £1
220 END
230 !
240 DEF GETBYTE$(AANTAL)
250   LET HULP$=""
260   FOR BYTE=1 TO AANTAL
270     GET £1:BYTE$
280     LET HULP$=HULP$&BYTE$
290   NEXT
300   LET GETBYTE$=HULP$
310 END DEF
```

Tik vervolgens het header-programmaatje op de volgende bladzijde in en SAVE het onder de naam HEADMACH.BAS. Hierna is je 'gereedschap' klaar voor gebruik.

MACHINETAAL IN BASIC

```
100 POKE 540,MOD(1000,256) !-- Zet pointer voor CODE op 1000
110 POKE 541,INT(1000/256)
120 CODE RUN_CODE=HEX$("D7,2E,0,11,6,0,19,E9") ! -- JP naar machinecode
```

Een en ander zal nu worden toegelicht aan de hand van een voorbeeld.

Tik in GEN het volgende programmaatje in:

```
1      LD A,103 ; SOUND channel
2      LD B,7   ; ASCII-code PING-geluidje
3      RST 30h ; EXOS-call:
4      DEFB 7   ; schrijf character in B naar £A
5      RET     ; terug van weggeweest.
```

Assembleer het vervolgens met A., en save het met O.,MACHTAAL. Ga dan naar BASIC en tik in:

```
RUN "MAAKMACH.BAS"(10001)
```

Dit getal 10001 is het regelnummer. Dit is expres hoger dan 10000 gekozen. Dat heeft nl. de volgende voordelen:

1. De LIST-instructie drukt geen regelnummers hoger dan 10000 af, dus geen machinetaal-troep op het scherm;
2. Als het programma waarin deze machinetaalregel is opgenomen, wordt gerENUMBERd, wordt het regelnummer van deze machinetaalregel niet veranderd, dus is er geen speurtocht naar nodig.

Koppel vervolgens het headerprogrammaatje aan je machinetaal met MERGE "HEADMACH.BAS" en voeg de regels 130 en 140 toe:

```
130 CALL USR(RUN_CODE,10001)
140 END
```

Als je dit programmaatje nu RUNt, zul je het bekende PING-geluidje horen.

LIST-BEVEILIGINGEN ENZO

In het verleden is al minstens een keer het onderwerp 'LIST-beveiligen' aan de orde geweest. Dit stukje is niet bedoeld als een saaie aanvulling daarop, maar als een extra mogelijkheid om het ordinaire programmakrakers wat lastiger te maken en zo de naam van de auteur van een programma hoog te houden.

De eerste truc is in het voorgaande stukje zijdelings genoemd: maak het regelnummer van een regel die je niet wilt laten zien hoger dan 10000. De regel wordt dan niet meer geLIST en ook RENUMBER heeft er geen vat meer op. Met het routinetje op de volgende bladzijde, dat je in het te 'beveiligen' programma opneemt, kun je een regelnummer heel eenvoudig

---

LIST-BEVEELIGINGEN ENZO

---

aanpassen:

```
1000 DEF HERNUMMER(OUDE_REGELNR,NIEUW_REGELNR)
1010 POKE 540,MOD(1000,256) !-- Zet pointer voor CODE op 1000
1020 POKE 541,INT(1000/256)
1030 CODE HAAL_ADRES=HEX$("D7,2E,0,C9") !-- RST 10h call 46
1040 LET ADRES=USR(HAAL_ADRES,OUDE_REGELNR)
1050 IF PEEK(ADRES+1)+256*PEEK(ADRES+2)<>OUDE_REGELNR THEN
1060 PRINT "Dit regelnummer bestaat niet!"
1070 ELSE
1080 POKE ADRES+1,MOD(NIEUW_REGELNR,256)
1090 POKE ADRES+2,INT(NIEUW_REGELNR/256)
1100 END IF
1110 END DEF
```

De tweede manier berust op het feit, dat de LIST-instructie denkt dat hij klaar is als hij 3 achtereenvolgende bytes met de waarde 0 tegenkomt. Als je de LIST bijvoorbeeld na regelnummer 300 wilt laten afbreken, tik dan de volgende regel in:

```
305 !***
```

MERGE dan de volgende routine:

```
1000 DEF DRIE_NULLEN(REGELNR)
1010 POKE 540,MOD(1000,256) !-- Zet pointer voor CODE op 1000
1020 POKE 541,INT(1000/256)
1030 CODE HAAL_ADRES=HEX$("D7,2E,0,C9") !-- RST 10h call 46
1040 LET ADRES=USR(HAAL_ADRES,REGELNR)
1050 IF PEEK(ADRES+1)+256*PEEK(ADRES+2)<>REGELNR THEN
1060 PRINT "Dit regelnummer bestaat niet!"
1070 ELSE
1080 POKE ADRES+6,0
1090 POKE ADRES+7,0
1100 POKE ADRES+8,0
1110 END IF
1120 END DEF
```

RUN vervolgens het programma en tik daarna in:

```
CALL DRIE_NULLEN(305)
```

Hierna kun je deze routine weer DELETEN en wordt de LIST bij regelnummer 305 afgebroken.

Veel plezier met deze tips!

Rene van Ee